

مهریه‌های بیش از 110 سکه زندان ندارد

يك رای به نفع زنان و يك رای به نفع مردان؛ دومین روز بررسی لایحه حمایت از خانواده در مجلس این‌گونه سپری شد. دیروز نیره اخوان، نماینده مردم اصفهان در خانه ملت پیشنهادی را ارائه داد که مدت‌هاست آنهایی که نگران افزایش جمعیت کیفری زندان‌ها هستند، به دنبال آن بودند.

نمایندگان مجلس روز گذشته با 110 رای موافق این طرح را تصویب کردند
مهریه‌های بیش از 110 سکه زندان ندارد

يك رای به نفع زنان و يك رای به نفع مردان؛ دومین روز بررسی لایحه حمایت از خانواده در مجلس این‌گونه سپری شد. دیروز نیره اخوان، نماینده مردم اصفهان در خانه ملت پیشنهادی را ارائه داد که مدت‌هاست آنهایی که نگران افزایش جمعیت کیفری زندان‌ها هستند، به دنبال آن بودند.

پیشنهاد او، حذف مجازات حبس برای آن دسته از مردانی بود که مهریه همسرانشان بیش از 110 سکه است. این پیشنهاد البته مخالفان و بی‌طرفانی نیز داشت، اما در نهایت با 110 رای موافق به تصویب رسید تا در صورتی که 12 فقیه و حقوقدان شورای نگهبان نیز تاییدیه خود را پای آن گذاشتند، از این پس در صورتی که قانون عطف به ماسبق شود، بدهکاران مهریه‌های سنگین با خیال آسوده‌تری زندگی کنند. درواقع پیشنهاد نماینده زن مجلس که حالا در قالب يك مصوبه درآمده، بر این موضوع تاکید دارد که قانون از زنان تا زمانی حمایت می‌کند که مهریه آنها تا 110 سکه یا معادل ریالی آن باشد و زمانی که مهریه آنها بیش از این مبلغ باشد، مردان به خاطر ناتوانی در پرداخت به زندان نخواهند رفت. البته در این مصوبه مجلس يك تبصره نیز وارد شده، به طوری که اگر مهریه زنی بیش از 110 سکه باشد و شوهر توان مالی پرداخت آن را داشته باشد، این ملائت مالی (معسر نبودن مرد) در وضع زنان و مهریه‌شان اثرگذار خواهد بود.

بی‌شک اگر این مصوبه مجلس به تصویب شورای نگهبان نیز برسد، وضع مردانی که همواره نگران به زندان افتادن از بابت مهریه بودند، دستخوش تغییرات اساسی خواهد شد، حتی در صورت حاکم شدن این قانون در جامعه در بدو ازدواج نیز روال تعیین مهریه برای دختران فرق خواهد کرد؛ زیرا در آن صورت زنانی که می‌دانند در صورت داشتن مهریه بیش از 110 سکه حمایت قانونی نخواهند شد، دست از اصرار بر مهریه‌های سنگین برای ضمانت زندگی زناشویی‌شان برمی‌دارند و آنهایی که آینده‌نگرتر از دیگران هستند، به سمت سایر ضمانت‌های ازدواج خواهند رفت.

البته از آنجا که طبق موازین شرع و مبانی قانونی، مهریه برای زن حکم عندالمطالبه دارد و تعیین میزان آن نیز به عهده زن است، باید منتظر بود و دید که نظر اعضای شورای نگهبان بویژه فقهای این شورا در این باره چه خواهد بود. دیروز نیز این نکته، موضوعی بود که نمایندگان مجلس شورای اسلامی هم بر آن دست گذاشتند و در قالب مخالفت نورالله حیدری، نماینده فارس و سیدمحمدجواد ابطحي، عضو کمیسیون امور داخلی و شوراها متبلور شد.

ابطحي این مصوبه را خلاف شرع و مغایر با آیه 20 سوره نسا می‌داند، برای همین معتقد است که مجلس نباید وارد این حوزه شود و باید کار را به حکم ولایی واگذار کند. این در حالی است که نورالله حیدری معتقد است؛ انگیزه نهفته در طرح این پیشنهاد، خیرخواهانه است و تاکید دارد که تعیین رقم 110 سکه در قانون، سقف مهریه را افزایش می‌دهد و به توقعات افراد دامن می‌زند، ضمن این‌که به اعتقاد او نمایندگان نمی‌توانند وارد حوزه‌های دینی و شرعی شوند.

تعیین سقف یعنی فراموش کردن فرهنگسازی

به زندان افتادن هیچ مردی به خاطر بدهکاری مهریه مورد تایید هیچ فردی نبوده و نیست حتی نیره اخوان که سبب تصویب این مصوبه جدید در مجلس شده است، در حمایت از پیشنهادش می‌گوید که چون دولت تمام توانش را صرف سر و سامان دادن به اوضاع جوانان می‌کند، نباید با به زندان افتادن مردان خانواده، تلاش دولت بی‌ثمر شود.

اما تلاش برای مصون کردن مردان بدهکار از حبس نباید سبب تضییع حقوق زنان شود، همان‌هایی که اغلبشان در زندگی زناشویی به خاطر نبود حمایت‌های قانونی راهی جز متوسل شدن به مهریه‌شان پیدا نمی‌کنند. برای همین است که کارشناسانی که نگاه همه‌جانبه‌تری دارند، در همان حین که معتقدند دولت نباید سبک خاصی از زندگی را به مردم دیکته کند، تاکید دارند که تعدیل مهریه و کاستن از آسیب‌های آن تنها با فرهنگسازی میسر خواهد بود.

منیره سادات بیطرفان، کارشناس مسائل اجتماعی و زنان بر این باور است که تعیین سقف برای مهریه نمی‌تواند بهترین راه کنترل

آسیب‌ها باشد، چون مردان زیادی هستند که توان مالی پرداخت مهریه 110 سکه‌ای و حتی کمتر از آن را نیز ندارند و احتمال به زندان رفتنشان وجود دارد، پس اگر کاستن از جمعیت کیفری زندان‌ها یکی از اهداف تصویب این مصوبه بوده است، نمی‌توان امید زیادی به کارایی‌اش داشت.

او به 171#&جام‌چم&miacron; می‌گوید: اساساً مردم ورود دولت‌ها به امور شخصی و خانوادگی‌شان را نمی‌پسندند و تجربه نشان داده که کمتر از این سبک‌ها استقبال می‌کنند. این در حالی است که نظر اغلب کارشناسان کشور بر این است که مهریه بیش از هر چیزی نیاز به فرهنگسازی دارد تا زنان و دختران یاد بگیرند مهریه‌های سنگین خوشبختی نمی‌آورد و می‌توان به جای آن به تضمین‌های دیگری تکیه کرد و مردان و پسران نیز بیاموزند که مهریه تکلیفی قانونی و شرعی به‌عده آنان است و در بدو ازدواج آن را دست‌کم نگیرند، اما حالا به نظر می‌رسد به خاطر موفق نبودن مسوولان در امر فرهنگسازی آنها تعیین سقف برای مهریه و مصون کردن مردان از تبعات مهریه‌های سنگین را انتخاب کرده‌اند.

مشکل شرعی ندارد

این اظهارات مورد تایید مهدی دواتگری نیز هست. این قاضی دادگستری و نماینده مجلس نهم شورای اسلامی در گفت‌وگو با جام‌چم توضیح می‌دهد که رقم 110 برای مهریه نیز رقم زیادی است، چون جوان‌هایی که شغل مطمئن ندارند یا برخی از آنها مخارج روزمره‌شان را از والدینشان می‌گیرند، قادر به پرداخت این میزان مهریه هم نیستند؛ به طوری که احتمال به زندان افتادن مردان به خاطر مهریه‌های تا 110 سکه نیز همچنان وجود دارد.

ولی در عین حال او موافق چنین تصمیمی است و آن را ناشی از مصلحت‌نگری نمایندگان مجلس شورای اسلامی می‌داند. دواتگری می‌گوید: تعیین مهریه، موضوعی است که به توافق طرفین بستگی دارد و قانونگذار نمی‌تواند برای آن سقف تعیین کند، اما با توجه به این‌که به موجب ماده 2 قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی در مواردی همچون مهریه، محکوم‌له می‌تواند تقاضای حبس محکوم علیه را داشته باشد و با توجه به این‌که مهریه‌های سنگین تبعات زیادی برای جامعه دارد، مجلس می‌تواند در جهت مصلحت اجتماع قانونگذاری کند.

این قاضی دادگستری که این مصوبه را تلاشی برای کاهش جمعیت کیفری زندان‌ها می‌داند، پیش‌بینی می‌کند شورای نگهبان نیز آن را تایید کند، چون هیچ مغایرتی با شرع ندارد و یک مصلحت برای اجتماع محسوب می‌شود.

مصوبه‌ای به نفع زنان

چند ماه قبل که خبر گنجانده شدن مصوبه مربوط به استمرار مستمری زنان بیوه مزدوج در لایحه حمایت از خانواده منتشر شد، امیدهای تازه‌ای در دل این قشر از زنان رویید که دیروز با تصویب این مصوبه در مجلس تکمیل شد. روز گذشته نمایندگان مجلس با بررسی ماده مربوط به نحوه تقسیم میزان حقوق وظیفه یا مستمری زوجه متوفی و فرزندان و ورثه آنها تصویب کردند که زوجه دائم متوفی از حقوق وظیفه یا مستمری وی برخوردار می‌شود و ازدواج او مانع دریافت حقوق وی نمی‌شود. این در حالی است که طبق تبصره این ماده اگر متوفی چند زوجه دائم نیز داشته باشد، حقوق وظیفه یا مستمری‌اش به تساوی بین زنان و سایر وراثت تقسیم خواهد شد.